

БӨЛІМ: ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЕКТ

Информатика сабақтарында жасанды интеллект (AI) технологияларын қолданудың мүмкіндіктері

ЖАРИЯЛАНДЫ
01.12.2025

ТІРЕК СӨЗДЕР

алгоритмдер, бағдарламалау, деректерді өңдеу, деректерді талдау, Жасанды интеллект, информатика сабақтары, кодтау, логикалық ойлау, машинамен оқыту, технологиялық даму

СІЛТЕМЕ

<https://bilimger.kz/185423/>

Кенжебекова Меруерт Каналкуловна

“Ш.Уәлиханов атындағы №18 жалпы орта білім беретін мектебі” КММ

Директордың оқу ісі жөніндегі орынбасары, информатика пәні мұғалімі

Қазақша:

Жасанды интеллект (ЖИ) – компьютерлік жүйелердің адам миының танымдық функцияларын имитациялауына негізделген технологиялар жиынтығы. Информатика сабақтарында ЖИ құралдарын қолдану оқушылардың логикалық ойлау, алгоритмдер мен деректерді өңдеу дағдыларын дамытуға көмектеседі. Жасанды интеллектті оқу процесіне енгізу арқылы оқушылардың кодтау, бағдарламалау, машинамен оқыту және деректерді талдау сияқты салаларда тәжірибе алуға мүмкіндігі бар. Бұл оқушылардың шығармашылық қабілеттерін арттырып, болашақта технологиялық дамуда маңызды рөл атқаруына ықпал етеді.

Орысша:

Искусственный интеллект (ИИ) – это совокупность технологий, основанных на имитации когнитивных функций человеческого мозга в компьютерных системах. Использование инструментов ИИ на уроках информатики помогает учащимся развивать навыки логического мышления, обработки алгоритмов и данных. Внедрение ИИ в учебный процесс предоставляет учащимся возможность получить опыт в таких областях, как кодирование, программирование, машинное обучение и анализ данных. Это способствует повышению творческих способностей учащихся и их роли в будущем технологическом развитии.

Ағылшынша:

Artificial Intelligence (AI) is a set of technologies based on the imitation of human brain cognitive functions in computer systems. The use of AI tools in computer science classes helps students develop skills in logical thinking, algorithm processing, and data handling. Integrating AI into the learning process provides students with opportunities to gain experience in areas such as coding, programming, machine learning, and data analysis. This enhances students' creative abilities and their potential role in future technological advancements.

Кілт сөздер:

жасанды интеллект, информатика сабақтары, логикалық ойлау, алгоритмдер, деректерді өңдеу, кодтау, бағдарламалау, машинамен оқыту, деректерді талдау, технологиялық даму.

Мақсаты:

Информатика сабақтарында жасанды интеллект (ЖИ) технологияларын қолданудың мүмкіндіктерін зерттеу және олардың оқушылардың логикалық ойлау, алгоритмдер мен деректерді өңдеу дағдыларын дамытуға ықпалын анықтау.

Міндеттері:

- Жасанды интеллекттің негізгі қағидаттарын және оның информатика саласында қолдану жолдарын анықтап, оқушылардың танымдық қабілеттерін жетілдірудің жолдарын ұсыну.
- Информатика сабақтарында ЖИ құралдарын пайдалану арқылы оқушылардың кодтау, бағдарламалау және машинамен оқыту салаларында тәжірибелік дағдыларын қалыптастырудың әдістерін талдау.
- Жасанды интеллект технологияларын оқу процесіне енгізудің оқушылардың деректерді талдау және шешім қабылдау дағдыларын дамытуға әсерін зерттеу.
- ЖИ құралдарын қолдану арқылы оқушылардың шығармашылық және инновациялық қабілеттерін арттырудың тиімді тәсілдерін анықтау.

КІРІСПЕ

Қазіргі заманда ақпараттық технологиялар қоғамның барлық салаларына еніп, білім беру жүйесінде де өз орнын тапты. Жасанды интеллект (ЖИ) – бұл компьютерлік жүйелердің адам миының танымдық функцияларын имитациялауына негізделген технологиялар жиынтығы. Информатика сабақтарында ЖИ құралдарын қолдану оқушылардың логикалық ойлау, алгоритмдер мен деректерді өңдеу дағдыларын дамытуға көмектеседі. Бұл тақырыптың өзектілігі бүгінгі таңда жоғары, себебі ЖИ технологиялары білім беру саласында инновациялық шешімдерді енгізуге мүмкіндік

береді.

Жасанды интеллектті оқу процесіне енгізу арқылы оқушылардың кодтау, бағдарламалау, машинамен оқыту және деректерді талдау сияқты салаларда тәжірибе алуға мүмкіндігі артады. Бұл оқушылардың болашақта жоғары технологиялық мамандықтарды таңдауына ықпал етеді. Сонымен қатар, ЖИ технологиялары оқушылардың шығармашылық қабілеттерін және сыни ойлау дағдыларын дамытуға септігін тигізеді.

Аудиторияның практикалық маңыздылығы –ЖИ құралдары арқылы оқушылардың білім деңгейін арттыру, олардың танымдық белсенділігін және оқу процесіне деген ынтасын күшейту. Сонымен қатар, ЖИ технологияларының көмегімен оқушылардың жеке оқу траекторияларын құруға және әрбір оқушының ерекшеліктерін ескеруге болады.

Қазіргі қоғамдағы ЖИ технологияларының өзектілігі артып келеді, себебі олар көптеген салаларда тиімді шешімдер ұсынуға қабілетті. Білім беру саласында ЖИ қолдану оқушылардың жеке қажеттіліктеріне бейімделген оқыту әдістерін дамытуға мүмкіндік береді, бұл өз кезегінде білім сапасын арттырады. ЖИ технологиялары арқылы шешілетін негізгі мәселелердің бірі –оқушылардың оқуға деген қызығушылығын арттыру және олардың оқу процесіне белсенді қатысуын қамтамасыз ету.

НЕГІЗГІ БӨЛІМ

Жасанды интеллекттің информатика саласындағы рөлі

Жасанды интеллект (ЖИ) технологиялары қазіргі таңда ақпараттық технологиялар саласында үлкен серпіліс жасауда. Олар адамның когнитивтік қабілеттерін еліктеу арқылы деректерді өңдеу, ақпаратты талдау және шешім қабылдау процестерін жетілдіруге мүмкіндік береді. Информатика сабақтарында ЖИ құралдарын қолдану оқушылардың білімін арттыруда және олардың танымдық қабілеттерін дамытуда тиімді құрал бола алады.

ЖИ технологияларын қолданудың артықшылықтары

Логикалық ойлау және алгоритмдік дағдыларды дамыту

ЖИ құралдары оқушылардың логикалық ойлау қабілеттерін арттыруға көмектеседі. Олар алгоритмдер құру және деректерді өңдеу арқылы оқушыларға мәселелерді шешудің жаңа тәсілдерін ұсынады. Мысалы, машиналық оқыту әдістерін қолданып, оқушылар нақты мәселелерді шешу үшін алгоритмдер жасай алады.

Кодтау және бағдарламалау тәжірибесі

ЖИ технологияларын қолдану арқылы оқушыларға кодтау және бағдарламалау

дағдыларын дамытуға мүмкіндік беріледі. Бұл процесте оқушылар Python, Java сияқты бағдарламалау тілдерінде жұмыс істей отырып, өздерінің бағдарламалық өнімдерін жасай алады. Бұл оларға тек теориялық білім ғана емес, сонымен қатар практикалық тәжірибе алуға да мүмкіндік береді.

ЖИ технологияларын енгізудің маңыздылығы

ЖИ қолдану арқылы оқу процесін жетілдірудің бірнеше себептері бар. Біріншіден, бұл технологиялар оқушылардың оқу процесіне деген қызығушылығын арттырады. Екіншіден, ЖИ құралдары оқушылардың жеке оқу траекторияларын құруға мүмкіндік береді, бұл олардың ерекшеліктерін ескеруге және білім беру процесін дербестендіруге септігін тигізеді.

Артықшылықтар мен кемшіліктер

ЖИ технологиялары тиімді және инновациялық шешімдер ұсынғанымен, олардың кейбір кемшіліктері де бар. Мысалы, ЖИ құралдарын пайдаланудың жоғары құны және оларды толық меңгеру үшін қажетті уақыт пен ресурстар талап етіледі. Дегенмен, бұл кемшіліктерді дұрыс стратегиялар мен оқыту әдістерін таңдау арқылы жеңуге болады.

Қорытынды ойлар

Жасанды интеллект технологиялары оқушылардың білімін жетілдіруде, олардың логикалық және шығармашылық қабілеттерін арттыруда маңызды рөл атқарады. Болашақта ЖИ құралдарын тиімді пайдалану арқылы білім беру саласында жаңа әдістер мен тәсілдер енгізе отырып, оқушылардың танымдық деңгейін арттыруға болады. ЖИ технологияларының осы саладағы маңыздылығы арта түсіп, білім беру процесін сапалы жаңа деңгейге көтеру үшін қажетті жағдайлар жасайды.

Қорытынды

Жасанды интеллект (ЖИ) технологиялары қазіргі таңда ақпараттық технологиялар саласында маңызды рөл атқарады. Олар адамның когнитивтік қабілеттерін еліктеу арқылы деректерді өңдеу, ақпаратты талдау және шешім қабылдау процестерін жетілдіруге мүмкіндік береді. Информатика сабақтарында ЖИ құралдарын қолдану оқушылардың логикалық ойлау және алгоритмдік дағдыларын дамытуда тиімді құрал болып табылады. Оқушылар машиналық оқыту әдістерін қолданып, нақты мәселелерді шешу үшін алгоритмдер жасай алады, бұл олардың кодтау және бағдарламалау дағдыларын дамытуға ықпал етеді.

ЖИ технологияларын оқу процесіне енгізу оқушылардың білім алуына деген қызығушылығын арттырып, олардың жеке оқу траекторияларын құруға мүмкіндік береді. Бұл технологияларды қолданудың артықшылықтары анық болғанымен, кейбір кемшіліктері де бар, мысалы, жоғары құн және меңгеру үшін қажетті уақыт пен

ресурстар талап етеді. Дегенмен, дұрыс стратегиялар мен оқыту әдістерін таңдау арқылы бұл кемшіліктерді жеңуге болады.

Жасанды интеллект технологиялары білім беру процесін сапалы жаңа деңгейге көтеруге жағдай жасайды. Болашақта білім беру саласында ЖИ құралдарын тиімді пайдалану арқылы оқушылардың танымдық деңгейін арттыруға болады. Осыған байланысты білім беру мекемелері ЖИ технологияларын оқу бағдарламаларына енгізуді қарастыруы тиіс. Оқырманға ұсыныс ретінде, болашақта ЖИ технологияларын меңгеруге және оларды қолдануға дайын болуды ұсынамын, өйткені бұл қадамдар білім беру саласын және оқыту процестерін жаңа деңгейге көтереді.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. **Абдрашова Э.Т, Кобеева З.С, Кемельбекова Ж.С.** «Жасанды интеллект: болашақ информатика мұғалімдерінің кәсіби-әдістемелік құзыреттілігіне әсері». – 2025.
2. **Ust.kz сайтының әдістемелік нұсқаулығы.** «Информатика сабақтарында жасанды интеллектті қолдана отырып, оқушылардың интеллектуалды, логикалық және шығармашылық ойлауын дамыту». – Шымкент: Ust.kz, 2025. –3. **Ust.kz сайтының мақаласы.** «Жасанды интеллектті информатика пәні сабағында қолдану». – Ust.kz, 2025.
3. **Bilim-all.kz сайтының мақаласы.** «Мектептегі информатика: жасанды интеллектті оқыту құралы ретінде». Bilim-all.kz, 22.05.2025.
4. **Zhagar.com сайтының рефераты.** «Информатика | Жасанды интеллект және оны пайдалану».
5. **Zhagar.com сайтының сабақ жоспары.** «Жасанды интеллектті қолдану салалары. Информатика, 10 сынып».
6. **Zhagar.com сайтының дидактикалық материалы.** «Жасанды интеллект. Информатика, 11 сынып, дидактикалық материал».

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.